

voorbeeld daarvan is dat de schipper van de Vrouwe Geertruida, Wilhelmus Johannes Everdingen van der Nieuwpoort, die als commandeur van de retourvloot is gerepatriëerd, heeft verklaard dat hij, met de lading uit Nagapattinam en 1038 pakken textiel en andere goederen uit Jagannathpur, waaronder 7841½ lb stof en gruis van specerijen, niet meer textiel kon meenemen en daarom niet naar Bimlipatam kon doorvaren. Daarom is bevolen om steeds aan textiel de voorkeur te geven en geen stof en gruis van specerijen in te laden, als er daardoor gebrek aan laadruimte zou ontstaan. Men uitte er zijn ongenoegen over dat er te Bimlipatam textiel, toentertijd ruim 300 pakken, was achtergebleven. Dit is hoofdzakelijk veroorzaakt doordat de dienaren te Jagannathpur stof en gruis van specerijen en 160 pakken textiel, die niet besteld en van niet gewenste soort waren, hebben laten inladen. [fol. 1698] Het had daar beter kunnen blijven liggen en de Vrouwe Geertruida had, zoals was opgedragen, beter naar Bimlipatam kunnen gaan om de textiel die daar niet, zoals bekend was, zonder gevaar lag, op te halen. Daarom is het goedgekeurd dat het bestuur de schade die door deze handelwijze werd veroorzaakt, voor rekening van de dienaren ter plaatse heeft gelaten. Omdat het bestuur met het Bengaalse retourschip Visvliet maar 30.000 lb sapanhout kon meegeven, is het bevolen het restant van 169.813 lb ter plaatse te verkopen. Zo wordt er scheepsruimte voor meer winstgevende goederen uitgespaard. Het was een goed besluit om de Nieuw Nieuwerkerk, die laat aankwam in Nagapattinam, niet meer naar Sadras en Pulicat te zenden, maar de goederen voor die plaatsen uit te laden en de textiel vandaar door sloepen te laten ophalen. Het is in deze tijden [fol. 1699] aan het bestuur overgelaten om in zulke omstandigheden ten voordele van de Compagnie te handelen. Zo is ook goedgekeurd dat 400 kistjes Japans staafkoper in het Bengaalse retourschip Scholtenburg zijn gelaten, omdat dit schip pas op 18 september 1762 te Nagapattinam was aangekomen en zonder vertraging moest kunnen doorvaren. Bovendien blijkt uit de brief van 26 februari 1763 dat dit staafkoper met de Oosterbeek later weer naar Coromandel is gestuurd. Met het oog hierop zullen het staafkoper en andere goederen zoveel mogelijk met de schepen die direct naar Coromandel gaan, worden meegegeven, zodat daar onderweg passerende schepen snel kunnen doorzeilen.)

De ministers ons toegezonden hebbende zeker extract uyt het journaal van den schipper van de Vrouwe Geertruijda Van de Nijpoort, vervattende de ontdekking van een nieuw eyland in de Maldivos genaamt Poak Moelo onder 't gebied van Raaja Assam, zo hebben wij hetzelfde den commandeur en opperequipagiemeester Booms doen ter hand stellen om daarvan het noodige gebruyk te maken.

Fol. 1699v-1700r.

(Met de Oosterbeek is uit Bengalen een kistje met vijf goudstaven van 181 mark, 7 karaat en 10¼ grein naar Coromandel overgebracht. Het was, zoals later vernomen werd, voor Ceylon bestemd, maar bij het vertrek van dit schip uit Tuticorin naar Bengalen was het daarin achtergebleven. Omdat er in de bijgaande facturen, noch in de berichten uit Nederland enige melding van was gemaakt, heeft het bestuur te Bengalen verondersteld dat dit kistje voor Coromandel was bestemd. Tijdens de vergaderingen over Coromandel had de Hoge Regering eveneens geen informatie en daarom is besloten om er de schipper van de Oosterbeek om te vragen. Het bestuur op Coromandel is opgedragen dat goud tegen de gewone prijs van f 400,- het mark fijn in de boeken op te nemen. Wat daarop te weinig werd gerekend, moet aan Batavia gecrediteerd worden. Met tevredenheid is geconstateerd dat het bestuur, zoals herhaaldelijk is aanbevolen, alles zal doen om de kwaliteit van de textiel te verbeteren, maar helaas verklaarde het dat de prijzen niet te verminderen zijn. [fol. 1701] Dat wordt toegeschreven aan het verval waarin de gebieden waaruit de textiel wordt betrokken, verkeren en aan de duurte van katoen en garen die daaruit voortvloeit. Men moet zich daar maar bij neerleggen, hoewel het bestuur is aangespoord om, als de tijden verbeteren, zich te blijven inzetten voor een prijsverlaging. Het valt te prijzen dat het bestuur op 14 juni 1763, bij de algemene hersortering van de textiel uit de buitenkantoren in het kledenzaal, die van een slechte soort in prijs heeft verlaagd. Dat geldt ook voor de opdracht aan de dienaren te Porto Novo om het gebleekt en bruin blauw guinees van 49 el met de kosten zodanig